

TEDENSKA SLIKE

PRILOGA  DOMOVINI

Leto IV.

V Ljubljani, dne 15. novembra 1928

46. števil.

Maribor edina svetla točka ob desetletnici naše države

Ob desetletnici naše nove države se neprestano oziramo nazaj. Zelimo videti nekako skupno sliko, kako smo živeli, kaj smo delali; rekli bi, videti hočemo našo državno bilanco.

Lepi so bili dnevi, ko smo pijani sreče vzklikali: Samo da je zmagala misel jugoslovanska. Danes, po desetih letih, pa se vprašamo: Kako je zmagala, kje je zmagala?

Otresli smo se robstva, ki nas je tlačilo skozi stoletja; ali ne vsi. Velik del našega naroda trpi danes hujše, kakor je trpel pred leti, in to v očigled vsega sveta, ki je v svojih besedah tako pravičen, ki se bori za človečanstvo in ki v svojih socialnih naukih niti ne dopusti, da bi se las skrivil kakemu bitju. Ves ta navidezno pravični svet dopušča, da naš narod mučijo, pobijajo in mu jemljejo najmanjše človeške pravice. Mi, ki smo ostali skupaj in se pridružili našim jugoslovanskim bratom, pa bolehamo še vedno na stari slovanski bolezn: nezaupljivosti in medsebojnem razdor.

Kamor se ozremo, povsod samo žalostni, črno obrobljeni spomin. Le ena sama točka v vsem našem delovanju je svetla, in to je naš Maribor.

Maribor, veliko lepo mesto, kjer se je v sredi našega naroda ugnezdila nemška gospoda, ga izkoriščala in živela od njega, nekaka nemška trdnjava je bil, skoraj lahko rečemo, zavojevan za nas, po neumrljivem prvem slovenskem generalu Rudolfu Maistru. Ni dosti manjkalo, pa bi tudi ta, po vseh pravicah nam pripadajoči kraj izgubili. Le odločnemu in pametnemu nastopu omenjenega moža se imamo zahvaliti, da tudi tamkaj nismo izgubili mnogo naših ljudi in lep del naše slovenske zemlje.

Proti koncu oktobra leta 1918, ko so Nemci v Mariboru spoznali, da je Habsburgu odklenkalo in z njimi slavi Avstrije, so se jeli neprestano sestajati in delati načrte, kako bi mogli obdržati svoje postojanke in Maribor rešiti Avstriji. Pri tem so jim posebno pomagali ostanki preganjane avstrijske vojske, ki so ostali na svojih mestih tudi po popolnem porazu na fronti. Stajerski poveljnik polkovnik Holik je sklical dne 1. novembra 1918 vse v Mariboru se nahajajoče višje oficirje,

da bi se z njimi posvetoval, kako bodo branili Maribor proti četam, vračajočim se iz fronte. Slovenski oficirji, na čelu jim takratni podpolkovnik Rudol Maister, pa so spoznali, da nemški oficirji hočejo vse kaj drugega, in sicer Maribor pridržati Avstriji. Radl tega so se ločili od nemških častnikov in pričeli na lastno roko delati. Sklenili so na vsak način pridobiti velik del slovenske spodnje Štajerske z glavnim mestom Mariborom Jugoslaviji.

Takratni podpolkovnik Rudolf Maister, ki je bil par dni nato imenovan generalom, in to že radi tega, da je lažje obvladal svoje nemške nasprotnike, je na lastno pest proglasil Maribor za jugoslovansko mesto, kar je na Nemce, posebno pa na nemške oficirje, porazno vplivalo. Nemške čete, moštvo in oficirji so jeli odhajati, nastopili so slovenski fantje, pod poveljstvom slovenskih častnikov. Ali vsi se niso izkazali baš najbolje, mnogi so kljub svoji važni nalogi, pred izvršitvijo iste odšli. Ostalo je sedem slovenskih častnikov in 87 podčastnikov in pešcev. Iz teh vojakov je nastal 1. 1919. sedanji 45. pešadijski puk. Vse to se je godilo dne 1. novembra pred desetimi leti. Bil pa je to skrajni čas, kajti že prihodnji dan so bili pripravljeni Nemci iz Gradca, da pošljejo svoje čete, da zasedejo Maribor. General Maister je ostal trdno na svojem stališču, podpirali pa so ga razni slovenski političarji. Tako je uspelo obdržati Maribor kljub najogabnejšim naporom naših nasprotnikov. Kakor povsod so tudi tukaj vtikali v zadevo svoj nos Italijani in podpirali Nemce, katerim so pa zopet na drugih krajih škodovali in jih danes v krivično zaslednem ozemlju zatirajo prav tako, kakor naše brate. Velika škoda je, da nismo imeli več mož, ki bi bili tako odločno nastopili kakor je Maister. Prihranjenega bi nam bilo mnogo gorja in mi



Narodni dom, kjer so se pred prevratom zbirali mariborski Slovenci.



Mariborski rotovž, nekdanja nemška trdnjava.

bi danes ob naši obletnici lahko gledali vse drugače našo preteklost, kakor pa tako, ko smo izgubili najvažnejše organe našega telesa. Svet, ki je krivo ravnal in nam vzel kar je naše, naj si zapomni, da ne bomo nikoli pozabili naše lastnine. Naš je slovenski Korotan, naši so Trst, Gorica in Reka.



Na desni naš kralj in kraljica v Parizu. Na levi vila v Rapallu, kjer je bila 12. novembra 1920 podpisana ne srečna, za Jugoslovence skrajno slaba pogodba, med Italijo in Jugoslavijo.



General Rudolf Vojanov-Maister, ki je ob prevratu zasedel in osvobodil Maribor.

Hotel «Imperial» v Rapallu. — Na levi osvoboditelj Maribora, general Rudolf Maister.

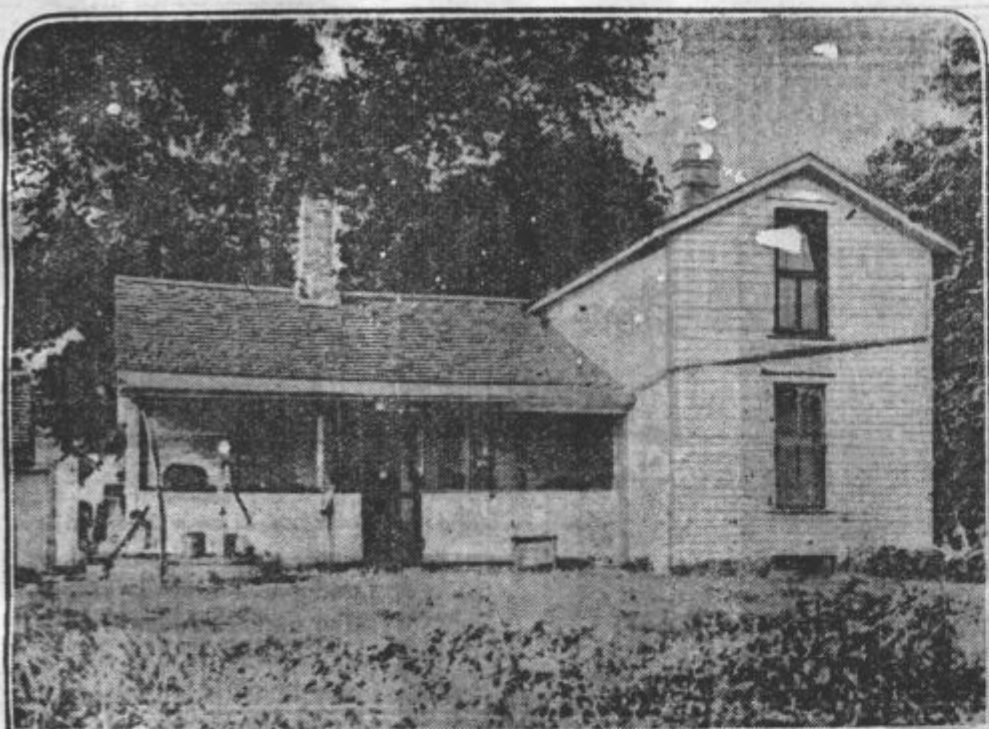


Desno:
Poslanec dr. Prvislav Grisogono je te dni posetil s svojo hčerko Ljubljano, in sicer radi ublaženja političnih razmer.

Levo:
Trst, kjer se je v zadnjih letih pred vojno najbolj razvijal slovenski živelj, so nam ugrabili Italijani.

Spodaj pevski zbor «Ljubljanskega Zvonca», ki je priredil te dni v veliki dvorani «Uniona» dva lepo uspela koncerta — enega za mladino, drugega za odrasle.





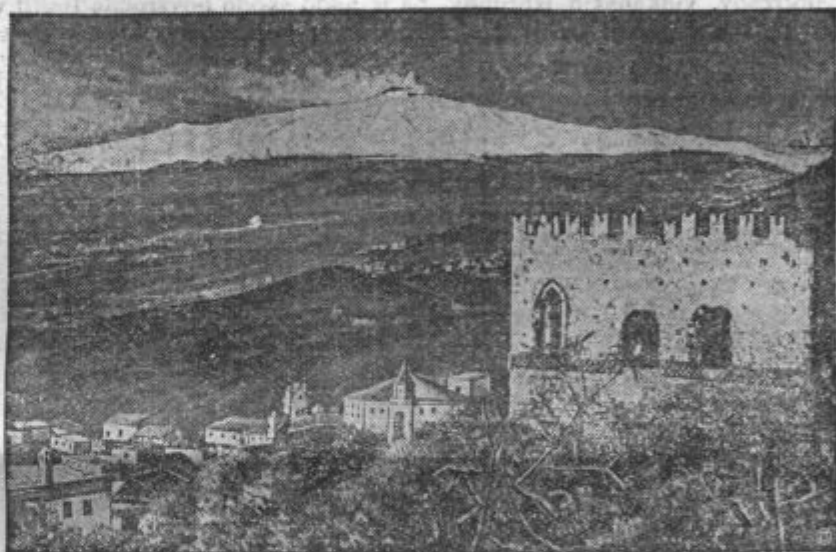
Hirohito, 124. japonski cesar, je bil te dni kronan v Kiotu. To je bilo 76. kronanje v omenjenem kraju. — Slavnosti so trajale celih enajst dni. Njegova rodbina sega mnogo let pred Kristovo rojstvo.



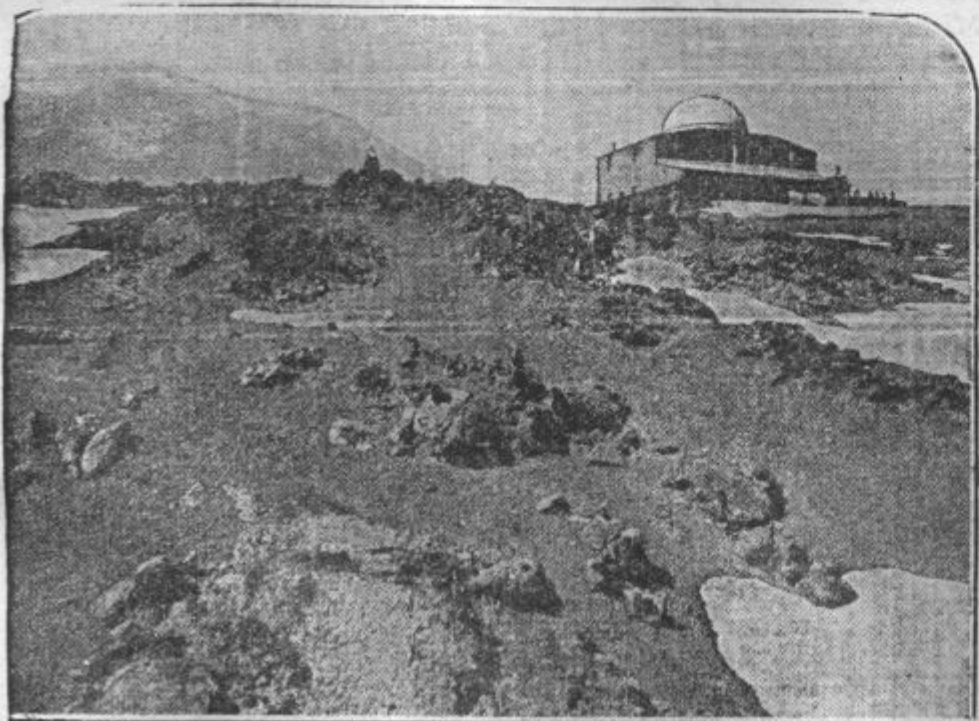
Rojstna hiša novega prezidenta ameriških držav, Hoovera, v West Branchu (Jova).



Herbert Hoover, novi ameriški prezident, se zahvaljuje tisočglavim množicam, ki mu prirejajo veliko slavo, v počaščenje zmage.



Gora Etna na otoku Sicilija, kjer je začel pred nekaj dnevi strašno bruhati že zelo stari ognjenik. Iz več žrel se izlivajoča lava je uničila najbogatejše pokrajine in povzročila ogromno škodo vinogradništvu.



Vremenska in potresna opazovalnica na gori Etni.



Novi grad odstavljenega nemškega cesarja Viljema Holandskem. Kakor se vidi, se možu ne godi poslabšo, ko si lahko kupuje take gradove.



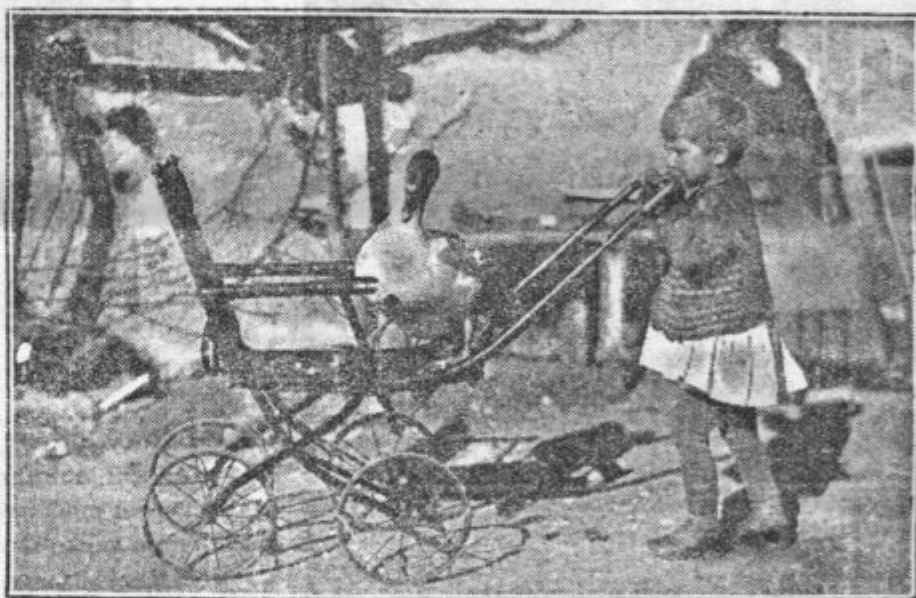
Poleg potresov, vulkanskih izbruhov, pa je hudo škodo povzročila Italiji velika poplava v gornji Italiji. Na sliki vidimo poplavljeno mesto Tessino.



Politična kriza v Rumuniji
Zgoraj rumunski poslanik v Londonu, Titulescu, ki postane najbrže zunanji minister. Zgoraj na levi odstopivši ministrski predsednik Vintila Bratianu; na levi Maniu, vodje narodne kmečke stranke, ki ima baje precej izgleda za ministrskega predsednika.



Radio v sodni dvorani. Da čuje tudi svet, kaj govore obtoženci in priče pred sodnijo, so tudi tamkaj vpeljali radioaparate. Na sliki vidi to celo, kako priča odgovarja na vprašanja nevidnega sodnika.



Martinova goska, ki jo pelje mala Žefka na sprehod, da se odebeli. — Za Martinovo je prišla goska pred krvavo erihto, nato pa v ponev. Žefka je sicer plakala, potolažila se pa je, ko je obirala slastno gosko pečenko.



Desno:

Kaj vse se ne spomnijo ženske? Da postanejo zanimivejše, si obešajo razne uhanke, v najrazličnejših oblikah, na uhlje. Tako se je spomnila neka ameriška lepota in dala za uhan narediti majhen aeroplanček.

Levo:

Da so imeli časopisi več pisati, so naročili neki ameriški siroti, pomivalcu krožnikov Clarence Terhune, da je skrivoma zlezel na veliki zrakoplov »Grofa Zeppelina«, ki ga je prenesel brezplačno čez morje.

